

[Boeck-Hansen.]

marks Undergrund, som nu bestaar af 4 Medlemmer, udvides, saa at hvert af de i Folketingets Finansudvalg repræsenterede Partier faar et Medlem i nævnte Udvalg. Dette vil i Øjeblikket sige, at Udvalget kommer til at bestaa af 5 Medlemmer, og jeg vil tro, det høje Ting vil bifalde denne Ændring.

Udvalget har tillige med megen Glæde og Tilfredshed hilst det af den højtærede Minister givne Løfte om at etablere et nært Samarbejde mellem Rigsdagens permanente Udvalg og det af Ministeren nedsatte sagkyndige Udvalg, et Samarbejde, hvorefter disse to Udvalg skal kunne holde fælles Møder. Dette Løfte fra Ministeren er Udvalget meget tilfreds med, idet alle Medlemmer inden for Udvalget har været enige om, at der skal og bør gøres alt, hvad man kan, for at denne Sag angaaende Udnyttelsen af Danmarks Undergrund bliver saa grundigt og omyggeligt behandlet som vel muligt, og skulde der i tidligere Tid være begaaet en Fejl, vil man søge at rette den, hvis det paa nogen Maade kan lade sig gøre, ved Forhandling mellem Ejeren af Undergrunden, altsaa Staten, og Koncessionshaverne.

Saltfundet for nylig ovre ved Holstebro kan selvsagt ikke andet end have skabt en vis fornyet Interesse om Sagen, selv om det maaske nok lyder lidt overraskende, at man allerede nu har kunnet konstatere Omfanget af det fundne Lag, oven i Købet med saa stor Nøjagtighed, at man har kunnet gøre Beregninger over dets Værdi. Som sagt, det kan lyde lidt overraskende, men det kan maaske ogsaa være Resultatet af vedkommende Geologs Fantasi, der muligvis er løbet lidt af med ham — det er jo hændt før med Geologer, at deres Fantasi er løbet lidt stærkt; vi har i frisk Erindring, at samme Geolog fandt nogle store Jernlejer ovre ved Middelfart, som imidlertid viste sig overhovedet ikke at have nogen praktisk Betydning. Men alene det, at man har fundet Kogsalt derovre, er vigtigt; det vil naturligvis være af stor Betydning, om Danmark kunde forsyne sig selv med Kogsalt. Selv om dette Mineral ikke er noget af det dyrebareste og findes mange Steder i Verden, er Fundet betydningsfuldt, navnlig derved, at Klornatrium meget ofte findes sammen med andre Mineraler og mineralske Olier. Det, der sker derovre, maa derfor utvivlsomt følges med den største Interesse og Aarvaagenhed. Man kan ikke andet end nære det Haab, at dansk Indflydelse og dansk Indseende med dette Arbejde bliver

saa stor som vel muligt, selvfølgelig under den nøjeste Respektering af den foreliggende Koncession.

Ogsaa ud fra denne Betragtning vil jeg gerne anbefale det foreliggende Lovforslag med det stillede Ændringsforslag til Vedtagelse i det høje Ting.

Aksel Larsen: Vi har tiltraadt Udvalgets Indstilling, idet vi er blevet klar over, at der under de foreliggende Omstændigheder ikke kan gøres noget andet og bedre end at foretage en Forlængelse af Undergrundsloven. Det er nødvendigt for, at Staten ikke skal miste den Eneret paa Raastoffer i Danmarks Undergrund, som vi mener Staten som Samfundets Repræsentant bør have, og der er intet, der taler imod det, fordi man, selv om man ikke forlængede Loven, ikke derved vilde have løst Spørgsmaalet om den Koncession der er givet til et udenlandsk Selskab paa Raastoffer i Danmarks Undergrund. Dette er et Spørgsmaal, der maa klares paa anden Vis og uanset Forlængelsen af Undergrundsloven.

Paa den anden Side ønsker jeg at benytte Lejligheden til at sige, at efter vor Mening er det højest uheldigt, ja, jeg kan sige ulykkeligt, at Staten paa den Maade, som sket er, og paa de Betingelser, der er fastsat i Koncessionen, har bortforpagtet Retten til at udvinde og udnytte Raastoffer i Danmarks Undergrund til et udenlandsk Selskab. Danmark vilde udmærket vel, hvad tidligere er blevet belyst her i Tinget, have været i Stand til at foretage den fornødne Efterforskning og organisere den fornødne Udvinning af de Raastoffer, der maatte findes.

I øvrigt forekommer det mig, at de Betingelser, paa hvilke man har givet Eneret til dette udenlandske Selskab, er økonomisk set fabelagtig fordelagtige for det udenlandske Selskab og tilsvarende ufordelagtige for den danske Stat. Saa vidt jeg ved, har man i ingen andre Lande mod en saa lille Afgiftsprocent givet en saadan Eneret. Jeg mener, at man dels af denne Grund, Koncessionens praktiske økonomiske Indhold, bør have Sagen meget nøje undersøgt, men jeg mener ogsaa, at man maa have det af en anden Grund, nemlig af Hensyn til hele Forhistorien og Udviklingen og de Omstændigheder, hvorunder denne Koncession er givet. Der maa være nogen, der er ansvarlige for, at dette er sket, og Landets Befolkning har et billigt Krav paa, at Sagen bliver klaret.

Jeg skal ganske kort ridse denne Forhistorie og Udvikling op, jeg skal ikke